

Mar Muşe Mezarlığı

“**Bildiğini bilen insandan kendini bilen insana**” geçiş sürecine katkı sunma anlamında zaman zaman mezarlık ziyareti yapmak çok önemlidir. Yaşamın gelgitlerinde ve güncelin akıntılarında kendimizi dinleme, kendimizi bulma ve faniliğimizi hatırlatma konusunda bizi cesaretlendirir. Çünkü insan fiziksel dünyayı ve maddeyi tanımada mesafeler kaydetmişse de, aynı başarıyı - maalesef- kendini tanımada elde edememiştir. Bunu elde etme yani insanın “**kendini bilen insan**” mertebesine yükselmesi için aydınlanma yoluyla zihinsel karanlığı dağıtmak gerekir. İşte o zaman beden taşıyan RUH olduğunu anlar. Ruhani bir varlık olduğunu kabul eder.

Dünyadaki geçici hayat, Tanrı'nın bize açtığı sıcak bir kucak gibidir. Ancak bencil tutumlardan ötürü bu kucağı berbat ediyoruz. Gerektiği gibi ne kendimizin, ne zamanımızın, ne yakınlarımızın, ne de dostlarımızın ve olanaklarımızın değerini biliyoruz. Birbirimize değer vermeden, gereksiz ayrılıklar, kavgalar, sataşmalar ve çatışmalarla birbirimizi kırıyor, soğukluklara ve karşıtlıklara neden oluyoruz.

Durum böyle olsa da, hayatın çarkı durmadan dönüyor. Hayatın sevgisini ve ışığını o çarkın döngüsüne yöneltmek, biz insanların elindedir. Zira hayatı daraltan ve nefes alınmaz hale getiren bencil ve umursamaz zihniyetin karşısına diğerkâmlığın ve sorumluluğun hüneriyle dikilmekten öte yol yoktur.

Kardu (Cudi) Dağının eteklerinde Hassana¹ köyü ve o köyün Aziz Mar Muşe mezarlığı...

¹ Tarihi kayıtlara göre, Süryani kültürü, Kardu (Cudi) yöresinde etkin bir geçmişe sahiptir. Bu dağ silsilesinde bulunan Milattan önceki döneme ait Asur kabartmaları ve milattan sonraki döneme ait köyler, kiliseler ve manastırlar bu geçmişin ayakta kalan kalıntılarıdır. Kardu (Cudi) Dağı'nın eteklerinde bulunan ve sırtını kaleleri andıran sarp kayalıklara dayandıran Hassana köyü bu geçmişin bir yadigârıdır.

Etimolojik açıdan bu yöredeki coğrafik isimlerin büyük kısmı Süryanice kökenlidir. Hassana ismi de, güçlenmek, kuvvetlenmek, mağlup etmek ve yenmek, anlamına gelen **HSAN** kelimesinden

Son on yılda bu köyde yaşanan sahiplenme ve canlanma ile birlikte artık gurbet elde, Avrupa'da vefat eden köylüler bu mezarlıkta defnedilerek toprağa verilmektedir. Böylelikle, "**Beni doğduğum topraklara gömün**" diyen vasiyet yerine getirilir ve ruhlar burada ebedi istirahate çekilir. Hassana köyünün manzarasını güzelleştiren o sarp kayalıklarının gölgesinde, Aziz Mar Muşe'nin kucağında, öz toprağına kavuşmuş olmanın huzurunu yaşar. Her ne kadar hayatta iken bu kadim toprakların acısıyla ve cefasıyla debelenmiş olsalar da!

Her insanın benlik ve yaşam algısının farklı olduğu bir işleyişte mutlak hakikati kimse başkası için öğrenemez, özümseyemez ve uygulayamaz. Asıl mesele, bu hakikate direnmek yerine onunla birlikte akmaktır. Bütün mesele, darlıktan genişliğe doğru götüren yaşama ve yaşatma farkındalığında bütün varlığa; insana, bitkiye, hayvana, doğaya adil davranmak ve sadakat yolunda günbegün ilerlemeyi amaç edinmektir. **Bu anlayışa göre, gerçek ibadet, insanın kendine ayna tutmasıdır, kendini sorgulamasıdır, kendine dönüşüdür. Özünü keşfetmeyen insanın ilahi akışla ve ilahi işleyişle bütünleşmesi ve uyumlu bir yaşam sürmesi kolay değildir.** Ancak özünü keşfedebilen insan göreceli tutumları bir kenara bırakarak kendisine ve başkasına değer vermenin ayrıcalığına kavuşur. Ancak o zaman hizmetkâr güdülerle başkasını imkânlarla göre tamamlayabilmenin hazzını yaşar. Ancak o zaman içsel akışın etkileşimi onu kuşatır ve hayatın kucağında ısınmış oluruz. Hayata da, tuz gibi tat vermiş oluruz.

türemiş/türetilmiş bir isimdir. Süryanicede bu isim Hesno / Hesna **ܗܝܫܢܐ** olarak bilinir. Bu da, aşılmaz güçlü kale, şato, sur ve hisarlarla çevirili müstahkem yer anlamına gelir. Bu durum, köyün topoğrafyası ve coğrafik özellikleriyle de çok uyumludur. Dolayısıyla Hassana ismi buradan gelir. Süryanicede aşılmaz kale, müstahkem yer, hisar ve şato anlamına gelmektedir. Çünkü etki-telkin bağlamında Süryanicede isimlendirmenin kapsamı hayli geniş ve dinamiktir. Zira bir zamanlar, Süryanice edebi üretkenlikleriyle, bu yöre çok zengin ve meşhurdu.

Yazar Anne Fakhouri (1974-2022) şöyle der: **"Hayat böyledir. Geride kalanlar, gidenleri hatırlar. Ölüm üzücü değildir. Çünkü onları hatırlarsın. Asıl üzücü olan anılara sahip olmamaktır."**

İnsanın içsel dünyası ile toprak ana arasında güçlü bağlar var. Toprağıyla hemhal olduğu zaman insan daha çok rahat eder. Özü gürleşir ve de özgürleşir. Kendine gelir. İnsanlığını fark eder. Rahmet kanatlarını açar çevresine!

Onun için kendini anladıkça, insan, toprak anayla daha çok bilinçli bağlar kurar. Bu bağları geliştirmenin yollarını arar.

Bir hikâyede geçtiği üzere, Piton, kral kobrayı boğdu, kral kobra onu ısırıldı. İki yılan da öldü; biri boğulma diğeri zehirlenme ile...

Günümüzde de (bazen) insanlar birbirini böyle mahvediyor. Dostluklar ve ilişkiler bitiyor. Hayat yıkılıyor. Çünkü herkes, diğerkenden daha önemli ve daha güçlü olmak istiyor. Kimi üstünlük egosuyla insanı boğuyor, kimi de dedikodu haset ve hile ile zehirliyor ta ki birbirlerini yok edene kadar.

Ancak unutulmamalıdır ki, bencilliğin aksine diğerkâmlık, toksik düşünceleri yok eden bir zehir gibidir. Fakat bencillik, nefret, öfke, kibir ve böbürlenme alt edilmeden insanın özü olan şefkat, empati ve sevecenlik devreye girmez ve etkin olmaz. Zira bunlar terbiye ve ahlakın vazgeçilmez temelleridir. Ve toksik düşünceleri öldüren birer zehir gibi diğerkâmlığı aktifleştiren etkilere sahiptir.

İnsan ne olursa olsun, hangi makama gelirse gelsin, neye sahip olursa olsun, ahlak ve erdemle mayalanan bir kişiliğe sahip olması, çok ama çok önemlidir. Kişilik oturmuşsa şayet, insan özüyle (yani ruhuyla) ilişkiyi ve bağlantıyı koparmamışsa, kendisiyle barışık olur, kendisiyle dolu olur, başkasıyla derdi olmaz. Başkasıyla uğraşmaz. Yaşama sevinci ve şevki bol olur. Zira ruhuyla (yani özüyle) bağlantılı olan insan ait olduğu yeri bilir. Aidiyet ve kimlik sorunu yaşamaz. Daima kendisi

olmak ve kendisi kalma ister. Egosuyla değil, vicdanıyla konuşur. Barışçıl, sevecen, eşitlikçi davranır. Ve her kimliğe bürünmez. Fakat hakiki benliğini (özünü) keşfetmemiş insanı kişiliği ve iradesi zayıf olmakla kalmaz, bu söylenen bütün donanımlardan da yoksun kalır.

Yaşam yolunda insanı insan yapan, olduğu kişiye dönüştüren hayata sunduğu sevgi-saygı, sorumluluk ve sahiplenme duygularıdır. Yaptığı iyiliklerdir. Hayata sunduğu pozitif katkılarıdır. Ancak acıdır ki, akış her zaman pozitif değildir.

Aslında hepimizin içinde bir yol gösterici var. O da ilahi adaletin içimizdeki sesi olan vicdandır. Ancak hayat içinde öyle kavgalara, öyle telaşlara, öyle sorunlara, öyle akışlara kapılıyoruz ki gürültüden ötürü içimizdeki o sesi -maalesef- duyamıyoruz. Veya duymazlıktan geliyoruz.

İnsan kendini tanıyınca, gerçek manada kim olduğunu fark edince, içindeki o sesi daha çok duymaya başlar. O sesi duydukça, ego yenilmeye başlar. Putlar yıkılır. Ruh kelepçeleleyen bağımlılıklar yok olur.

İşte o zaman dürüstlüğün, samimiyetin, iyi niyetin, sadakatin, huzurun, sevginin ve farkındalığın güzelliği ortaya çıkar. Unutulmasın ki, bu farkındalıkla, saygıyla geliştirdiğimiz ve edeple devam ettirdiğimiz her ilişki bizi daha çok insan yapar. Bunun için kalbimizi ve ruhumuzu sıcak tutmalıyız. Zira kalp sevgisiz kaldığında ruh soğumaya başlar. Yaşama dair anlam ve heyecan sakatlanır.

Aristoteles'in (MÖ: 384- 323) deyişiyle **“Hayat kendini tanıma yolculuğudur ve gerçek özgürlük, kendine sahip olmakla elde edilir.”**

Bu vesileyle, Hassana Mar Muşe mezarlığında yatan bütün ölümlere Yüce Allah'tan gani gani rahmet dilerim. Mekanları ışık olsun...!

Yusuf Beğtaş